«ODOBNOMA»

fanini 3-sinfda o‘rganish bo‘yicha o‘quv-metodik qo‘llanma

(ish daftari)

Majburiy
bepul nusxa

TOSHKENT
«YANGIYO‘L POLIGRAF SERVIS»
2013

UO'K: 177(072)
KBK 74.200.51 — Маънавий тарбия
O-24

«Odobnoma» fanini 3-sinfda o'rganish bo'yicha o'quv-metodik qo'llanma: ish daftari / tuzuvchi M. U. To'ychiyeva; mas'ul muharrir H. J. Dalimov. - Toshkent.: «Yangiyo'l poligraf servis», 2013. - 96 b.

UO'K: 177(072)
ISBN 978-9943-4222-2-3 KBK 74.200.51

Tuzuvchi: ***To'ychiyeva M.U.***

Mas'ul muharrir:

H.J. Daminov – XTV ma'naviy-ahloqiy tarbiya boshqarmasi boshlig'i.

Ilmiy-uslubiy maslahatchi:

A. Xolbekov – sotsiologiya fanlari doktori, professor.

Taqrizchilar:

N. Ismatova – Respublika ta'lim markazi bo'lim boshlig'i;
M. Panjiyeva – Respublika ta'lim markazi bosh metodisti.

Ushbu o'quv-metodik qo'llanma 3-sinf o'quvchilarining «Odobnoma» fanini o'rganishlarini osonlashtirish uchun mo'ljallangan. Unga O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Islom Karimovning «Yuksak ma'naviyat — yengilmas kuch» kitobidagi fikr va g'oyalar singdirilgan.

Shartli belgilar:

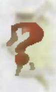 — mavzu bo'yicha savol va topshiriqlar

— qalamlar yordamida bajariladigan topshiriqlar

— yozma tarzda bajariladigan topshiriqlar

— krossvord va rebus topshiriqlar

— O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Islom Karimovning «Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch» kitobidan olingan fikrlar.

ISBN 978-9943-4222-2-3

© «Yangiyo'l poligraf servis», 2013

Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston MK
2014/6
A 335
Ю 41825
3gl

1. MUSTAQILLIGIMIZ ASOSCHISI

1-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Mustaqillik so'ziga ma'nodosh bo'lgan so'zlarni yozing. ______________________________
____
- Mustaqilligimiz asoschisi va davlatimiz Prezidenti kimligini yozing. ______________
____
- Mustaqillikka qachon erishdik? Mustaqillik haqida nimalarni bilasiz? ______________

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ularning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) Yurtimizda 1- sentabr ______________ sifatida nishonlanadi.

2) __________ biz hech kimga tobe, qaram emasmiz, deganidir.

Foydalanish uchun so'zlar: Mustaqillik kuni, Mustaqillik.

3. Moslarini topib, hurmatli Prezidentimizning ibratli fikrlarini o'qing. Ularni izohlab bering.

Mustaqil O'zbekistonimizning kelajagini	**qudratli bo'ladi.**
Farzandlari sog'lom yurt	**bugungi yoshlar yaratadi.**
Har bir inson elim deb, yurtim deb,	**kelajagi bo'lmaydi.**
O'z tarixini bilmagan xalqning	**yonib yashashi kerak.**

2. BOZORLAR – TO'KINLIK RAMZI

2-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlarda kimlar va nimalar tasvirlangan?
- Qanday bozorlarni bilasiz? Ularda nimalar sotiladi? ______________________________

  ____
- Bozorlarning ahamiyati nimada?
- Bozorda yurish odobi haqida gapirib bering.

2. O‘zingiz chizing va ostiga nomini yozing. Ulardan qaysilarini uyda yetishtirish mumkin? Qaysilari bozordan xarid qilinadi?

MEVALAR	SABZAVOTLAR	POLIZ EKINLARI
olma	*kartoshka*	*tarvuz*
____________	____________	____________
____________	____________	____________

3. Tushirib qoldirilgan so‘zlarni o‘rniga qo‘yib, gaplarni to‘ldiring. Ushbu gaplarning ma’nosi haqida gapirib bering.

1) Qaysi yurtning tuprog‘i ________, iqlimi yaxshi, eng asosiysi odamlari ________

bo‘lsa, o‘sha yerda to‘kin-sochinlik, bo‘ladi.

2) Yurtning farovonligini, bilishni istasang, _______________ga bor.

Foydalanish uchun so‘zlar: bozor, hosildor, mehnatkash.

4. Rasm asosida kataklarga savollarning javobini yozing.

- **1**-rasmda B☐☐☐☐ tasvirlangan.
- **2**-rasmdagi kishi S☐☐☐☐☐☐dir.
- **3**-rasmdagi kishi X☐☐☐☐☐☐dir.

3. BOLALIK – BEG'UBORLIK

3-DARS

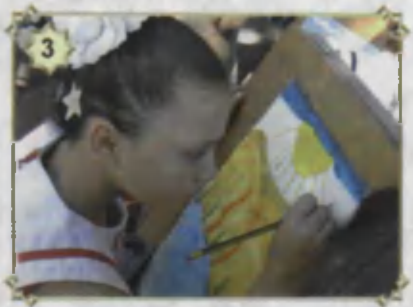

1. Savol va topshiriqlar:

- Siz o'zingizni bog'chaga borgan davringizni eslay olasizmi? U davrdagi qanday voqealar esingizda qolgan? Ular haqida gapirib bering.
- «Bola – boshidan» degan iborani qanday tushunasiz?
- Rasmlarni izohlang. ______________________

____

____

____

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ularning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) Bolalikni ________ fasliga o'xshatadilar.
2) __________ orzularga to'la davr.
3) Bola aziz, _______i undan aziz.

Foydalanish uchun so'zlar: odob, bolalik, bahor.

3.

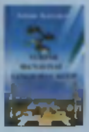

Xalqimizning «Qush uyasida ko'rganini qiladi», degan dono maqoli, o'ylaymanki, oiladagi tarbiyaning nihoyatda muhimligini yaqqol aks ettiradi.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini ustozlaringiz, ota-onangiz yordamida izohlab berishga harakat qiling.
2) «Qush uyasida ko'rganini qiladi» deganda nimani tushunasiz?
3) Siz odobli, ota-onangizga doimo rahmat olib keladigan bola bo'lishingiz uchun nima ishlar qilishingiz zarurligini yozing.

____

____

____

____

4. Bolalikka xos xususiyatlarni yozib, krossvordning bo'sh kataklarini to'ldiring va ularni izohlab bering.

							B	E	G'			O		L	I	K
						SH	**O**			I	K					
				SH	O'		**L**		K							
			X		R	S	**A**		D		I		I	K		
	Q			N	O	Q	**L**	I	K							
				I	N		**I**	L	U	V	CH			L	I	K
E	P			L	L	I	**K**									

5. «Bolalik», «bahor», «quvnoqlik», «yoshlik davri», «bog'cha», «do'st» so'zlari yordamida hikoya yozing.

4. KEKSALIK – DONOLIK

4-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Bobo va buvingizning nasihatlaridan misollar yozing. ______________________________
____
____
____
____
____
- Siz keksalardan ko'proq nimalarni o'rganishingizni yozing. ______________________________

- Keksalarga yordam berish uchun nima ishlar qilasiz?

- Keksalarning duolarini olib, «otangga rahmat, barakalla» degan so'zlarini eshitish katta baxt ekani haqida gapirib bering.

2. Dono, keksa, osh so'zlarini mos kataklarga yozib maqollarni to'ldiring va ularni izohlab berishga harakat qiling.

1) Yosh kelsa – ishga,
Qari kelsa – ▢▢ ga.

2) Qarilikni ▢▢▢▢ lik bezar.
Yoshlikni – kamtarlik.

3) ▢▢▢▢▢ larni qarg'itma,
Yosh joningni og'ritma.

3. Rasmlar yordamida savollarga javob bering.

«Qarisi bor uyning – farishtasi bor» degan iboraga izoh yozing. ____________

____

____

____

____

____

5. TEJAMKORLIK – YAXSHI FAZILAT

5-DARS

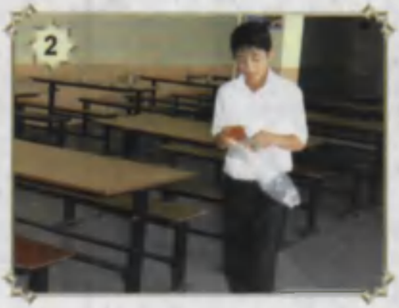

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlarni izohlab bering.
- Biz pulimizni, kiyimimizni, o'quv qurollarimizni asrab-avaylamasdan ishlatishimiz kimga ziyonligini yozing. ____________________
- Suvdan, elektr energiyasidan, gazdan tejab foydalanmasligimiz qanday oqibatlarga olib kelishini yozing. ____________________

____

____

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ularning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) ____________________ – oilaga baraka olib keladi.

2) Tejamkorlik ____________dan boshlanadi.

3) ________________ – bu narsalarni isrof qilmaslik, har bir buyumni me'yorida ishlata bilishdir.

Foydalanish uchun so'zlar: tadbirkorlik, tejamkorlik, tejash.

3. Doim, palov, qirq, o'n so'zlarini mos tushadigan kataklarga joylashtirib, hosil bo'lgan tejamkorlik haqidagi maqollarni to'ldiring va izohlab bering.

1) Kam-kam yesang, □□□□ yersan,
Ko'p-ko'p yesang, neni yersan.

2) Har kuni yema □□□□□ni,
Har kuni yoq olovni.

3) Qirib yesang, □□□□ kunga yetar,
O'yib yesang, □□ kunga yetar.

4. Bo‘sh kataklarga mos harflarni qo‘yib, krossvordni to‘ldiring. Eniga hosil bo‘lgan so‘zning ma’nosini tushuntiring.

V			O		M		B			O‘
A	Y		N		A		A	I	B	L
A	R	A		E	T	B	A	M	L	A
N		S		H	A	O	K		I	
		U		N	B	D	A		M	
		R		A						
				T						

5. «Tejamkorlik», «tadbirkorlik», «saxiylik», «isrof», «xasislik» kabi so‘zlar yordamida hikoya yozing.

6. ISROFGARCHILIK – YOMON ODAT

6-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlarda nimalar tasvirlangan?
- Ularni isrof qilmaslik uchun nimalar qilish kerakligini yozing.______________________

____
- Isrofgarchilik deganda nimani tushunasiz?
- Siz isrofgarchilikning oldini olish uchun qanday ishlarni amalga oshirasiz?
- «Oilaga foyda keltirish» deganda nimani tushunasiz?

2013/6
A
335
Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston MK

2. Quyidagi so‘zlarga izoh yozing.

1) Isrofgarchilik: ______________________________

2) Tejamkorlik: ______________________________

3) Qut-baraka: ______________________________

4) Xasislik: ______________________________

5) Saxiylik: ______________________________

3. Moslarini birlashtiring. Hosil bo'lgan iboralarni izohlab bering.

Bir boshoq don –

donodir

Donni yiqqan

bir savat non

Boylik

ushoqdan yig'ilar

4. Bo'sh kataklarga mos tushadigan harflarni qo'yib, krossvordni to'ldiring. Bo'yiga hosil bo'lgan so'zlarning ma'nosini tushuntiring. Eniga hosil bo'lgan so'zga izoh bering.

N	A	A	D	O	E	D	O	I	L	I	Z	A
S	B	H	O	Y	R	O	H	R	L	B	Z	M
O	R	M	B	D	B	L	A	O	A	O	A	T
N		A		A		A	T	Y	T	S	T	A
		T				T						R

7. NONNI ISROF QILMASLIK ODOBDANDIR

7-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlar ketma-ketligini raqamlar yordamida to‘g‘ri tuzing va ularni izohlab bering.
- Non tayyor holga kelguncha unga sarflanadigan mehnat haqida gapirib bering.
- Nonni isrof qilmaslik haqida hikoya yoki hikmatli so‘z aytib bering.

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ularning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) Inson uchun barcha noz-ne'matlarning azizi ________dir.
2) Xalqimiz nonni qadim-qadimdan ulug'lab, ko'ziga surtishga, nonning ________ini ham yerga tushirmaslikka odatlangan.
3) Non shunday bebaho ne'matki, u ________ga mador, yo'lda ________ bo'ladi.

Foydalanish uchun so'zlar: hamroh, ushoq, bemor, non.

3. Non turlarini rasmlar ostiga va ular haqida gap tuzib pastga yozing.

1. ____________

2. ____________

3. ____________

1. ____
2. ____
3. ____

4. Bo‘sh kataklarga mos tushadigan harflarni qo‘yib, krossvordni to‘ldiring. Eniga hosil bo‘lgan so‘zlar orasidan ma’nodoshlarini ajrating va ular ishtirokida gaplar tuzing. Bo‘yiga hosil bo‘lgan so‘zni izohlab bering.

			V	A		A	N		
				M		H	N	A	T
						A	S	U	R
		H	U	N		R			
						A	K	O	N
			O‘	L		A			
			O	G		H	L	I	K
H	U	SH	Y	O		L	I	K	
			B	I		I	M		
						N	S	O	N
						A	S	B	

8. MEHNATDAN KELSA BOYLIK, TURMUSH BO‘LAR CHIROYLIK

8-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Mehnat deganda nimalar ko‘z oldingizga keladi?
- Mehnatsevar bolaga xos fazilatlarni yozing.

  ____

  ____
- Mehnatsevar bo‘lishga to‘sqinlik qiladigan yomon odatlarni aytib bering.
- Siz mehnatsevar bo‘lish uchun qanday ishlar qilishingiz zarurligini yozing. ____________

  ____

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ularning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) ________________ insonga quvonch bag'ishlaydigan fazilatdir.
2) Mehnatni sevib, uni yurakdan bajargan odam ______________ hisoblanadi.
3) Mehnatni sevmaydigan, dangasa, ishyoqmas odamlar aziz umrlarini __________ o'tkazadi.

Foydalanish uchun so'zlar: mehnatsevar, bekor, mehnatsevarlik.

3.

Baxtu saodat faqat boylik, molu mulk bilan belgilanmaydi. Odobli, bilimdon va aqlli, mehnatsevar, iymon-e'tiqodli farzand nafaqat ota-onaning, balki butun jamiyatning eng katta boyligidir.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini ustozlaringiz, ota-onalaringiz yordamida tushuntirishga harakat qiling.
2) «Mehnatsevarlik – oliy fazilat» iborasini izohlab bering?
3) «Mehnatsevar bola – oila va jamiyat boyligi» deganda nima nazarda tutilmoqda?

4. Bo‘sh kataklarga mos tushadigan harflarni qo‘yib, krossvordni to‘ldiring. Ajratilgan kataklarda bo‘yiga hosil bo‘lgan so‘zga izoh yozing.

T	U	R		U	SH				
		M		H	N	A	T		
				U	R	M	A	T	
	N	O							
		M		K	T	A	B		
				I	N	CH	L	I	K
	D	O‘		T					
				R	K				
				A	T	A	N		
		P		X	T	A			
	X	I		M	O	N			

____

____

____

____

____

____

____

9. MEHNAT – MEHNATNING TAGI ROHAT

9-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlardagi bolalar qanday ishlarni qilishayotganini yozing. ______________________

  ____

  ____

- Dangasa va mehnatsevar bolaning farqini yozing. ______________________________

  ____

  ____

- Sizning maktabdagi o‘qishingiz, uydagi dars tayyorlashingiz ham mehnat hisoblanishini tushuntirib bering.
- Uy ishlarida kimga yordamlashasiz va qanday yumushlarni bajarasiz? ______________________

____

2. Betob, tosh, osh, bosh so‘zlarini mos tushadigan kataklarga yozib, maqollarni to‘ldiring.

1) Betashvish □□□ qayda,
   Mehnatsiz □□ qayda.
2) Gap desang, qop-qop,
   Ish desang – □□□□□.
3) Ishlagan osh tishlar,
   Ishlamagan □□□ tishlar.

3.

O‘z peshona teri bilan halol turmush kechiradigan inson hayotidan mamnun va rozi bo‘lib, qalbi va yuragi osoyishta, vijdoni pok, ruhiy olami barqaror bo‘lib, elning hurmatini qozonib yashaydi.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini ustozingiz yordamida izohlab bering.
2) O‘z mehnati bilan el-yurtga foyda keltiradigan insonlar haqida gapirib bering.

4. Bo‘sh kataklarga mos tushadigan harflarni qo‘yib, krossvordni to‘ldiring. Eniga hosil bo‘lgan so‘zlarning bir-biriga bog‘liqligi haqida fikringizni yozing.

a

	O‘				
Z	Z	M			V
A	B	E	I	D	A
I	K	R	S	V	A
N	I	I	O	L	N
	S	B	N	A	
	T	O		T	
	O	N			
	N				

b

		O		
Y	O	G		X
U	Z	O	M	O
T	D	L	K	I
	L	I	O	R
	I	K	N	A
	K			

10-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmdagi bolalar nima qilayotganini yozing.

  ____

- Hashar qanday tadbir?
- Hasharda qatnashganmisiz? Qanday ishlarni bajargansiz? ______________________________

  ____

  ____

- Bolalarning mehnatsevar bo'lishining foydasi nimada? Dangasalikning ziyoni-chi?

2. Qish, bekorchi, dangasa, ko‘ngil, mehnat, bahor so‘zlarini mos kataklarga joylashtirib, mehnat haqidagi maqollarni to‘ldiring. Ularga izoh bering.

1) ☐☐☐☐☐☐☐ ga ish buyursang,
senga aql o‘rgatar.

2) Yoz bo‘yi yotar,
☐☐☐ bo‘yi qotar.

3) ☐☐☐☐☐☐☐ dan el bezor,
So‘zidan ☐☐☐☐☐☐ ozar.

4) Daryo suvini ☐☐☐☐☐ toshirar,
Odam qadrini ☐☐☐☐☐☐ oshirar.

3.

Ma’lumki, muqaddas kitoblarimiz buyuk ajdodlarimiz merosi bizni doimo halol mehnat bilan yashashga, mardlik, saxovat va kamtarlikka chaqiradi.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini izohlab berishga harakat qiling.
2) Prezidentimiz ta’kidlagan «kamtarlik», «halol mehnat», «mardlik», «saxovat» so‘zlarini tushuntirib bering.

10. HUNAR – UMR BEZAGI

11-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlarda qanday kasb va hunar egalari tasvirlanganligini yozing.____________________

  ____

  ____

- O'zingiz biladigan hunarlarning nomlarini yozing. ______________________________

  ____

- «Hunar — umr mazmuni» iborasining ma'nosini tushuntirib bering.

2.

a)

O‘g‘il bolaga xos hunarlar

- Zargarlik
- ______________
- ______________
- ______________

b)

Qiz bolaga xos hunarlar

- Gilamdo‘z
- ______________
- ______________
- ______________

3.

Biz xalqimizning dunyoda hech kimdan kam bo‘lmasligi, farzandlarimizning bizdan ko‘ra kuchli, bilimli, dono va albatta baxtli bo‘lib yashashi uchun bor kuch va imkoniyatlarimizni safarbar etayotgan ekanmiz, bu borada ma’naviy tarbiya masalasi, hech shubhasiz, beqiyos ahamiyat kasb etadi.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini ustozingiz yordamida izohlab berishga harakat qiling.

2) «Ma'naviy tarbiya» deganda nimani tushunasiz? Hunari yo'q, kasbi yo'q kishi ma'naviyatli bo'ladimi?
3) Kasb-hunarni nega «tuganmas javohir» deb ham aytadilar?

4. Moslarini toping va chiziqcha yordamida tutashtiring. Maqollarni izohlab bering.

Avval bil,	**har ishning o'z yeri bor**
Behunarning hunari –	**Mazasi yo'q ishining**
Har bir ishning o'z siri bor,	**keyin qil**
Hunari yo'q kishining	**yalqovlik**

11. MEN KIM BO'LMOQCHIMAN?

12-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmda ko'rsatilganlarning qaysilari kasbu, qaysinisi hunar ekanligini yozing. ____

- O'zingiz havas qilgan kasb-hunarlarning nomlarini yozing. ____

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ularning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) Inson kasb-hunarni o'z qiziqishi, ______i ______idan kelib chiqib tanlashi lozim.
2) O'zbek xalqi qadim-qadimdan _______ni e'zozlab kelgan.
3) ______ tufayli milliy xalq hunarmandchiligiga katta e'tibor berilmoqda.

Foydalanish uchun so'zlar: Mustaqillik, orzu istak, kasb-hunar, maqsad.

3.

Har kuni, har soatda fidoiy bo'lish, o'zini tomchi va tomchi, zarrama-zarra buyuk maqsadlar sari charchamay, toliqmay tinimsiz safarbar etib borish, bu fazilatni kundalik harakat qilish, bu fazilatni doimiy, kundalik faoliyat mezoniga aylantirish — haqiqiy qahramonlik aslida mana shu.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini ustozingiz yordamida izohlab bering.
2) Kasb egasi bo'lish yoki hunar o'rganishda ham fidoiylik zarurligi haqida gapirib bering.

4. Bo‘sh kataklarga mos tushadigan harflarni qo‘yib, krossvordni to‘ldiring. Bo‘yiga hosil bo‘lgan kasb-hunar egalarining nima ish qilishini yozing.

a)

			K
	M		O
	U	M	T
	H	U	I
O	N	A	A
S	D	V	
I	I	V	
B	S	I	
		R	

b)

				D
			N	U
A	S	O	Q	A
M	T	V	Q	D
SH	O	V	O	G
I	Z	O	SH	O
R		Y		R
A				

12. ORASTALIK

13-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmdagi tasvirlarning qaysilarini orastalikka misol qilish mumkinligini yozing. Qaysilari aksincha? ______________________

____

- Orasta bo'lish uchun nimalarga ahamiyat berish kerakligini yozing. ______________

____

____

____

- Orastalikning insonga foydali tomonlari haqida yozing. ____________________

____

____

____

____

2. Ma'nodosh so'zlarni topib to'ldiring. Ularning har biriga bittadan gap tuzing.

Orastalik	Vatan	Odob
__________	__________	__________
__________	__________	__________
__________	__________	__________
__________	__________	__________

____

____

____

____

3. Test savollari.

1. Qayerlarni orasta tutish kerak?
A) maktabni; B) uyni; D) har bir joyni.

2. Orasta kiyinish uchun nimalarga ahamiyat berish kerak?
A) yoshga; B) mavsumga;
D) ikkalasi ham to‘g‘ri.

4. Moslarini toping va birlashtiring. Maqollarni izohlab berishga harakat qiling.

Avaylab uchmagan qush	**qo‘shningni o‘g‘ri tutma**
Mevasini desang,	**mustahkam qo‘rg‘on**
O‘zingga ehtiyot bo‘l,	**qanotidan ayrilar**
Hushyorlik—	**gulini asra**

13. EHTIYOTKORLIK – ZARUR FAZILAT

14-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlardagi vaziyatlarda ehtiyotkor bo'lmaslikning oqibatlarini yozing. ______
____
____
- Ehtiyotkor bo'lish uchun nimalarni bilish zarurligini yozing. ________________
____
____

2.

Bugungi zamon voqelikka ochiq ko‘z bilan, real va hushyor qarashni, jahonda va yon-atrofimizda mavjud bo‘lgan, tobora kuchayib borayotgan ma’naviy tahdid va xatarlarni to‘g‘ri baholab, ulardan tegishli xulosa va saboqlar chiqarib yashashni talab etmoqda.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini ustozingiz yordamida izohlab berishga harakat qiling.
2) Hushyorlik nima uchun zarur ekan?

3. Moslarini toping va maqollarni izohlab berishga harakat qiling.

Yetti o‘lchab,	**bir kes**
Qo‘ling bilan qilar ishni	**boshing bilan o‘yla**
Puxtaning ishi besh	**shoshganning ishi bo‘sh**

4. Rebusni yeching.

14. VATAN TUYG‘USI VA MILLIY G‘URUR BILAN YASHAGAN BOBOLAR

15-DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlarda siymolari ko‘rsatilgan buyuk bobolarimizning ismlari va qilgan ishlari haqida yozing. ______________________

____

____

____

____

- Ularning xalq, vatan uchun qilgan ezgu ishlarini yozing. ____________________
____
____
____
____
____
____

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ularning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) ________ — bu kindik qoni to'kilgan tuproq.

2) ________ ona Vatanimizni qadrlash, undan faxrlanish, uni dushmanlardan himoyalashga da'vat etadi.

3) Vatan tuyg'usi bilan yashagan bobolarimiz ________ni muqaddas bilganlar.

4) ________ tuyg'usi bizga bobolarimizdan meros bo'lib qolgan.

Foydalanish uchun so'zlar: Vatanparvarlik, Vatan tuyg'usi, Vatan tuprog'i, Vatan.

3. Bo‘sh kataklarga mos tushadigan harflarni qo‘yib, krossvordni to‘ldiring. Eniga hosil bo‘lgan iboraga izoh yozing.

		X		H							
		O		U							CH
I	J	I	V	A	O	Z	A	U	M	A	D
J	D	R	L	R	Z	R	X	R	R	B	A
D	O	A	O		A		SH	U		R	M
O	D		D		L		I	R			
N					I		L				
					K		I				
							K				

15. ERTANGI KUN BIZNIKI

16- DARS

?1. Savol va topshiriqlar:

- Kelajakda ota-onangizga, xalqqa xizmat qiladigan yetuk inson bo'lish uchun hozirdan nimalarga ahamiyat berish lozim deb o'ylaysiz?
- Rasmlar asosida insoniy va ma'naviy barkamollik tushunchasini tushuntirib bering.
- Yurtboshimizning «Yoshlar – bizning kelajagimiz» deb aytgan so'zlarini qanday tushunasiz? Bu ishonch sizga qanday

mas'uliyat yuklaydi? Buni oqlash uchun nimalar qilishga harakat qilasiz?

- Mamlakatimizda o'quvchi va talaba yoshlar o'rtasida o'tkaziladigan qanday musobaqalarni bilasiz?
- Bu tadbirlarning ahamiyati haqida gapirib bering.

2. 1) Bu haykalda kimning siymosi tasvirlangan?

____

____

2) Bu yodgorlik kimning tashabbusi bilan va qachon bunyod etilgan? ______________

____

____

____

3) Haykalda tasvirlangan siymo haqida bilganlaringizni yozing. ______________________

____

____

____

____

3. Bo'sh kataklarga mos tushadigan harflarni yozib, maqollarni to'ldiring va ularni izohlab berishga harakat qiling.

1) O'zga yurtda □□h bo'lguncha,
O'z yurtingda g□d□ bo'l.

2) Kimda o'z yurtiga bo'lmasa m□□r,
U qalban shikasta, u qalban so'qir.

3) El qudrati – chin qudrat,
V□t□□ tuprog'i – qimmat.

4.

Xalqimiz doimo ma'naviy jasorat hissi bilan yashagan va bu ulug' tuyg'u uning hayotida yillar, asrlar o'tgani sayin tobora kuchayib, yuksalib bormoqda.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini kattalar yordamida izohlab berishga harakat qiling.

2) Hozirgi kunda sportda, boshqa sohalarda ma'naviy jasorat ko'rsatib, katta yutuqlarga erishgan yurtdoshlaringizdan kimlarni bilasiz? ______________________

____

____

16. VATANIMIZDAGI QADIMIY OBIDALAR

17- DARS

?1. Savol va topshiriqlar:

- «Qadimiy obida» deganda nimani tushunasiz?
- Rasmdagi qadimiy obidalar nomini yozing.

  ____

  ____
- Qaysi tarixiy obidalarni ko'rgansiz? Ular nimasi bilan odamni hayratlantiradi?
- Qadimiy obidalarni asrab-avaylash burchimiz ekanligi haqida gapirib bering.
- Qadimiy obidalarimizni ziyorat qilganimizda nimalarga ahamiyat berishimiz kerak?

2. Savollarga javob yozing.

1) Tarixiy, madaniy yodgorliklarimiz kim tomonidan muhofaza qilinadi? ________

____

2) Tarixiy obidalarni buzish, yo'q qilish jinoyat sanaladimi? Nima uchun? ________

____

3) Yurtimizda joylashgan qadimiy obidalardan yana qaysilarini bilasiz? ________

____

3. Biror bir qadimiy obida haqida bilganlaringizni yozing. Uning qaysi jihatlari sizga manzur bo'lgan.

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____.

4. Bo‘sh kataklarga mos tushadigan harflarni qo‘yib, krossvordni to‘ldiring. Bo‘yiga hosil bo‘lgan har bir so‘z ishtirokida gap tuzing. Eniga hosil bo‘lgan so‘zga izoh yozing.

				M		
		M		A		
		A		D		
B		D		R	K	
U	B	A	SH	A	O‘	T
U	X	I	R	A	A	SH
K	O	Y	D		L	K
	R	A	O		D	E
	O	T	R		O	N
					SH	T

18- DARS

1. Ushbu qadimiy obidalarimiz joylashgan o'rni va nomini ostiga yozing.

2. Savollarga javob bering.

1) Vatanimizdagi qadimiy obidalarni kimlar barpo etgan? ______________________

____

2) Ular bu kungacha qanday saqlanib qolgan deb oʻylaysiz?

3) Ushbu tarixiy obidalarimizni ziyorat qilishga, ularni koʻrib tomosha qilishga butun dunyodan sayyohlar kelishi nimadan dalolat beradi?

4) «Ota – bobolarimizdan qolgan bu tarixiy obidalarni asrash, ularni muhofaza qilish, uni kelajak avlodga yetkazib berish burchimizdir» degan gapni qanday izohlaysiz?

3. Sxemani toʻldiring.

Qadimiy shaharlarimiz va undagi qadimiy obidalar

Buxoro	____________	____________
Ark	____________	____________
Minorai Kalon	____________	____________

4. Bo'sh kataklarga mos tushadigan harflarni qo'yib krossvordni to'ldiring. Bo'yiga hosil bo'lgan so'zlarni izohlab bering. Eniga hosil bo'lgan so'zlarning farqini aytib berishga harakat qiling.

a)

S						
A				V		T
A	L	I	I	T	I	R
R	L	Y	V	A	Y	I
Q	O	O	O	N	M	X
A	M	R	Y		O	
N	A		A			
D			T			

b)

	S			Q	A	M
I	R	A	U	D	K	S
L	O	B	X	I		J
L	Y	R	O	M		I
A			R	I		D
T			O	Y		

17. TABIAT – GO'ZALLIK RAMZI

19- DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlardagi manzaralar asosida tabiatning go'zallik ramzi ekanligini tushuntirishga harakat qiling.
- Tabiatni asrash deganda nimani tushunasiz?
- Nega tabiatni «ona tabiat» deb ataymiz? Buning boisi nimada deb o'ylaysiz?
- Maktabda, uyda ona tabiatni muhofaza qilish uchun do'stlaringiz bilan birgalikda qanday ishlarni qilasiz?

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ularning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) ______________ga ehtiyotkorlik bilan munosabatda bo'lish, uni asrash burchimizdir.

2) ______________ va ______________ boyliklari, suv, o'simlik va hayvonot dunyosi hamda boshqa tabiiy zaxiralar yurtimiz boyligi.

3) ____________ sahovat ramzidir.

Foydalanish uchun so'zlar: yer osti, tabiat, yer usti, gul.

3. Sxemani to'ldiring.

Tabiatni asrash

Uylarni ozoda tutish

4.

Tabiatga, odamlarga yaqinlik, doimo yaxshilikni o‘ylab yashash, halol mehnat qilish, dunyoning tengsiz ne’mat va go‘zalliklaridan bahramand bo‘lish insonni ulug‘laydi.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini ustozingiz yordamida izohlashga harakat qiling.
2) Tabiatga yaqinlik deganda nimani tushunasiz?
3) Tabiatdagi tengsiz go‘zalliklar haqida gapirib bering.

5. Buyuk bobokalonimiz Zahiriddin Muhammad Bobur yaratgan bog‘lar haqida qisqacha yozing.

18. RIVOYATDAGI HIKMATLAR

20- DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlarda nimalar tasvirlangan? Bu qadimiy inshootlar haqida qanday rivoyatlar bilasiz?
- Rivoyat deganda nimani tushunasiz?
- Rivoyatlar qanday mavzularda bo'lishini yozing. ________________________________

  ____
- Rivoyatlarning tarbiyaviy ahamiyati nimalardan iborat?
- O'zingiz bilgan rivoyatlardan aytib bering.

2. Savollarga javob yozing.

1) Hikmatlar qanday bo‘ladi? ____________

____

____

2) Hikmatlarni tushunish uchun nima qilish kerak? ______________________

____

3. Rebusni yeching.

□□□□□□□

4.

Dono xalqimiz, g‘araz va hasad bilan yashaydigan, o‘z shaxsiy manfaatiga o‘zgalar hisobidan erishishni ma’qul ko‘radigan, faqat o‘zini o‘ylaydigan kimsadan o‘zi asrasin, deydi.

Prezidentimizning ushbu fikrini izohlang.

5. Do‘stlik haqida rivoyat yozing.

19. HADISI SHARIF – ODOB-AXLOQ MANBAI

21- DARS

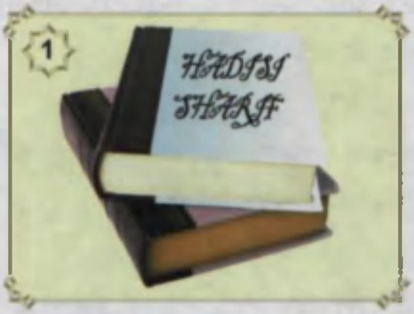

1. Savol va topshiriqlar:

- Hadis deganda nimani tushunasiz?
- 1-rasmda qanday kitob tasvirlangan? Bu kitob haqida bilganlaringizni gapirib bering.____
- 2- va 3-rasmdagi inshootlar nomini yozing va ularning mavzuga qanday aloqasi borligini ayting. ________________________________
- Hadislardan namunalar aytib bering.
- Hadislarning tarbiyaviy ahamiyati nimadan iborat deb o'ylaysiz?

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, gaplarni to'ldiring. Ularning ma'nosi haqida gapirib bering.

1) Hadisi sharif __________da __________dan keyin turadigan ikkinchi muqaddas manbadir.
2) Hadislarda payg'ambarimiz ____________ ____________ning hayoti va __________i, u zotning diniy-axloqiy ko'rsatmalari o'z aksini topgan.
3) __________ insonni kamolotga eltuvchi, uni ezgu, __________ ishlarga da'vat etuvchi boy ma'naviy-ma'rifiy xazina hisoblanadi.
4) ______________da olingan bilim toshga o'yilgan naqsh kabidir.
5) Odamlar bilan ________________ bo'linglar.

Foydalanish uchun so'zlar: Muhammad alayhissalom, hadislar, yoshlik , xushmuomala, odatlar, savob, islom dini, Qur'oni Karim.

3.

Muborak hadislarda «Birovga hasad qilishdan saqlaning, chunki olov o'tinni qanday kuydirib tugatsa, hasad ham qilgan savob ishlaringizni xuddi shunday kuydirib tugatadi», deb aytilgani bejiz emas.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini izohlab berishga harakat qiling.
2) Hasad deganda nimani tushunasiz? Hasad haqida yana qanday hadislar bilasiz?

4. Sxemalarni to'ldiring.

a)

Hadislarda quyidagi fazilatlar ulug'lanadi

- **mehr-oqibat**
- ____________
- ____________
- ____________

b)

Hadislarda quyidagi illatlar qoralanadi

- **manmanlik**
- ____________
- ____________
- ____________

20. IMOM BUXORIY

22- DARS

1

2

1. Savol va topshiriqlar:

- 1-rasmdagi ziyoratgoh haqida nimalar bilasiz?
- 2-rasmda qanday kitob tasvirlangan?
- Imom Buxoriy haqida nimalarni bilasiz?
- Imom Buxoriy to'plagan hadislardan namunalar aytib bering.
- Hadisshunoslik deganda nimani tushunasiz?
- Imom Buxoriy bobomiz hadislarni qanday to'plagan?
- Bu ulug' bobomiz necha yoshidan boshlab

hadis ilmi bilan mashg‘ul bo‘lgan? ________

____

- Bu zotning to‘plagan hadislari bizgacha qanday yetib kelgan deb o‘ylaysiz?

2. Rebusni yeching.

Hosil bo‘lgan so‘zga ta’rif bering.

3. Savollarga javob yozing.

1) Imom Buxoriy qachon va qayerda tavallud topgan? ______________________

____

2) Imom Buxoriyning qanday kitoblari bor?
3) Muhaddis olim deganda nimani tushunasiz? ______________________

____

4) Imom Al-Buxoriy qaysi muhaddis olimlarning hadislarini yod olgan? ________

____

5) Ulug‘ bobomiz nechta hadisni yod bilgan?

____

4.

Buyuk mutafakkir allomalarimizning islom madaniyatini ravnaq toptirishga qo‘shgan betakror hissasi to‘g‘risida so‘z yuritganda, eng avvalo, haqli ravishda musulmon olamida «muhaddislar sultoni» deya ulkan shuhrat qozongan Imom Buxoriy bobomizning muborak nomlarini hurmat-ehtirom bilan tilga olamiz.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini izohlab berishga harakat qiling.
2) Bobokalonimiz Imom Buxoriyning «muhaddislar sultoni» deb atalishining boisi nimada deb o‘ylaysiz?
3) Bu hadislar bizning hayotimizda katta ahamiyatga egaligi haqida gapirib bering.

5. Moslarini topib Imom Buxoriy bobomiz to‘plagan hadislarni to‘ldiring va ularni izohlab bering.

Jahli chiqqan vaqtida | **baloning oldini olmoqdir**

Yomon odamlarga yaxshi muomala qilmoq | **katta gunohdir**

Kishi ota-onasini so‘kishi | **o‘zini tiyadigan odam kuchlidir**

21. IMOM TERMIZIY

23- DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- 1- rasmda qanday qadamjo tasvirlangan? ____
____
- 2- rasmdagi kitob haqida nimalarni bilasiz?
- Imom Termiziy haqida bilganlaringizni gapirib bering.
- Termiziy bobomizning hadislaridan namunalar aytib bering.
- Mustaqillik yillari yurtimizda bu ulug' zot sharafiga qanday ishlar amalga oshirildi? ______
____
____
____

2. Savollarga javob yozing.

1) Abu Iso Termiziy qachon va qayerda tavallud topgan? ____________________

____

____

2) Imom Termiziy bobomizning qanday hadis to'plamlari bor? ____________________

____

____

____

3) Bobomizning islom dunyosida tan olingan olti hadislar to'plamidan biri hisoblangan asarining nomi qanday? ________________

____

3. Bo'sh kataklarga mos tushadigan harflarni yozib, Imom Termiziy to'plagan hadislarni to'ldiring. Ularning ma'nosini izohlab bering.

1) Adashgan kishilarga [*t*][*o'*][ ][*r*][*i*] [*y*][ ][*l*] ko'rsatishing ham — [*s*][ ][*d*][ ][*q*][*a*].

2) Ikki narsa borki, ko'pchilik ularning qadriga yetmaydi: biri [*s*][ ][*g'*][*l*][ ][*q*], ikkinchisi [*b*][ ][*sh*] [ ][*a*][ ][*t*].

4.

Yana bir ulug‘ vatandoshimiz – Abu Iso Muhammad ibn Iso Termiziyning ma’naviy merosi, jumladan, «Sunani Termiziy» asari ham musulmon olamida yuksak qadrlanadi.

Prezidentimizning ushbu fikrini kattalar yordamida izohlab berishga harakat qiling.

5. Jumlalarning moslarini topib birlashtiring va hadislarni to‘ldiring. Ularning ma’nosi haqida gapirib bering.

Halol kasbdan charchab uxlagan odam

saxiylarni do‘st tutadi

Kimki ota-onasining roziligini olgan bo‘lsa,

jannatga dohil bo‘lmas

Tangri saxiydir,

gunohlari kechirilgan holda tunaydi.

Qarindosh-urug‘lar bilan aloqani uzgan kishi

Tangri uning umrini uzaytiradi.

22. O‘ZBEK MILLIY O‘YINLARI
HARAKATLI O‘YINLAR

24- DARS

1. Savol va topshiriqlar:
   - Rasmlarda qanday o‘yinlar tasvirlangan? ____________________
     ____
   - Bulardan tashqari yana qanday o‘yinlarni bilasiz? ____________________
     ____
   - Siz ko‘proq qaysi o‘yinlarni o‘ynaysiz? ______
     ____
     ____
   - O‘yinlarning qanday ahamiyati borligini yozing. ____________________
     ____
     ____
     ____

2. Savollarga javob bering.

1) Nima uchun bolalar o‘yin o‘ynaydilar?
2) Bolalar o‘yinlarida ishlatiladigan buyumlar va so‘zlarni yozib bering. ________

____

____

____

3) «Chillak», «Danak yashirish», «Qorbo‘ron» o‘yinlarining mazmuni nimalardan iborat?
4) O‘zingiz yana qanday harakatli o‘yinlarni bilasiz? Ularning qoidalarini tushuntirib bering. ______________________

____

____

____

3.

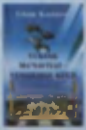

Xonadondagi har bir narsa – daraxt va o‘simliklar bo‘ladimi, turli o‘yinchoqlar, uy hayvonlari bo‘ladimi – bularning barchasi bolaning ko‘ziga go‘yoki olamning beqiyos mo‘jizasi bo‘lib ko‘rinadi va shu tariqa u yorug‘ dunyoni o‘zi uchun kashf qiladi..

1) Prezidentimizning ushbu fikrini kattalar yordamida izohlab berishga harakat qiling.

2) Bolalarning yon atrofdagi voqea-hodisalar, turli o'zgarishlarni ko'rib ulg'ayishida o'zbek milliy o'yinlarining ta'siri qanday deb o'ylaysiz?

4. Rasmdagi o'yinning nomini va bu o'yin qoidasi haqida yozing.

23. MA'NAVIY O'YINLAR

25- DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmdagi bolalar qanday o'yinlarni o'ynash-moqda? ______________________
- Siz yana qanday o'yinlarni bilasiz? __________
____
- Ma'naviy o'yinlarning foydali tomonlarini yozing. ______________________
____
____
- Ma'naviy o'yinlarning boshqa o'yinlardan qanday farqlari bor? ______________
____
____

2. To‘g‘risini belgilang.

1) Hushyorlikka, hozirjavoblikka o‘rgatadigan o‘yin.
A) chandish; B) tez aytish; D) guldur-gup.

2) Ona tilimizdagi tovush va so‘zlarni ravon, aniq talaffuz qilishga o‘rgatadigan o‘yin.
A) chandish; B) tez aytish; D) guldur-gup.

3) Bolalarga jim turish shartini qo‘yadigan o‘yin.
A) Sanama; B) Chandish; D) Guldur-gup.

3. Topishmoqlarning to‘g‘ri javobini toping va bir xil rangga bo‘yang.

Qat-qat qatlama,
Aqling bo‘lsa tashlama.

Og‘zi yo‘g‘-u, tishi ko‘p,
Chaynagani to‘sin, cho‘p.

Yer tagida oltin qoziq,
U hammaga bo‘lar oziq.

4.

Har qaysi xalqni uning tarixi, o‘ziga xos urf-odat va an’analari, hayotiy qadriyatlaridan ayri holda tasavvur etib bo‘lmaydi. Bu borada, tabiiyki, ma’naviy meros, madaniy boyliklar, ko‘hna tarixiy yodgorliklar eng muhim omillardan biri bo‘lib xizmat qiladi.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini kattalar yordamida izohlab bering.
2) Ma’naviy o‘yinlar bizning ma’naviy merosimiz hisoblanishi haqida gapirib bering.

5. Sxemani to‘ldiring.

Ma’naviy o‘yinlarning ahamiyati

- **zehnni jamlash** ____________________
- ____________________
- ____________________
- ____________________

24. DONOLAR O'GITLARI
YUSUF XOS HOJIB BOBOMIZ

26- DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Yusuf xos Hojib kim bo'lgan?
- U yoshligidan qanday sohalarni o'rgangan?

  ____

  ____
- Yusuf Xos Hojib qaysi fanlarni mukammal egallagan? ______________________________

  ____
- Bobomizning qanday asarlarini bilasiz? ____

  ____

2. Savollarga javob yozing.

1) Yusuf Xos Hojib bobomiz qachon va qayerda tavallud topgan? __________

____

2) Kim unga «Xos Hojib» unvonini bergan?

____

3) «Xos Hojib» so‘zining ma’nosi nima? __

____

4) Bobomizning «Qutadg‘u bilig» asari xususida to‘liqroq ma’lumot bering.____

____

____

____

____

____

____

____

____

3. Tushirib qoldirilgan so‘zlarni o‘rniga qo‘yib Yusuf Xos Hojibning ibratli gaplarini to‘ldiring va izohlab bering.

1) Kishi ikki narsa bilan qarimaydi:
Biri ezgu ______i, biri ezgu _______.

2) _________ barcha adashgan kishilar ishi, ______ – barcha ezgu kishilar ishi.

3) __________ni tiyib yur, boshing yormasin,
________ingni tiyib tur, tishing sinmasin.

4) Bolam tutsin desang donolik yo‘lin,
Kichilikdan tegiz ________ga qo‘lin.

Foydalanish uchun so‘zlar: til, xulq, bilim, ehtiyotkorlik, so‘z, shoshqaloqlik.

4.

Eng qadimgi toshyozuv va bitiklar, xalq og‘zaki ijodi namunalaridan tortib, bugungi kunda kutubxonalarimiz xazinasida saqlanayotgan ming-minglab qo‘lyozmalar, ularda mujassamlashgan tarix, adabiyot, san’at, siyosat, axloq, falsafa, tibbiyot, matematika, kimyo, astronomiya, me’morlik, dehqonchilik va boshqa sohalarga oid qimmatbaho asarlar bizning buyuk ma’naviy boyligimizdir.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini kattalar yordamida izohlab bering.
2) Ma’naviy boylik deganda nimani tushunasiz?
3) Bobolarimizning merosi bizning bugungi hayotimizda qanday ahamiyatga ega?

25. ALISHER NAVOIY HIKMATLARI

27- DARS

1

2

1. Savol va topshiriqlar:

- 1-rasmda qaysi bobokalonimiz siymosi berilgan? ______________________
- Navoiy bobomizning qanday asarlarini bilasiz? ______________________
____
- Bu asarlarning tarbiyaviy ahamiyati nimadan iborat deb o'ylaysiz? ______________
____
- Alisher Navoiy asarlarida nimalar haqida nasihat qilganligini yozing.______________
____
____
- Navoiy bobomizning nasihatlaridan aytib bering.

2. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib Alisher Navoiy bobomizning ibratli gaplarini to'ldiring va izohlab bering.

1) _____ga ixtiyorsiz – _____ga e'tiborsiz.

2 Bilmaganni so'rab o'rgangan ________
Orlanib so'ramagan o'ziga ________.

3) _________ tilasang kam de
_________ tilasang kam ye.

4) ______________ ni ko'p aytma,
______________ ni eshitishdan qaytma.

Foydalanish uchun so'zlar: olim, izzat, til, zolim, befoyda so'z, el, sihat, foydali so'z.

3. Sxemani to'ldiring.

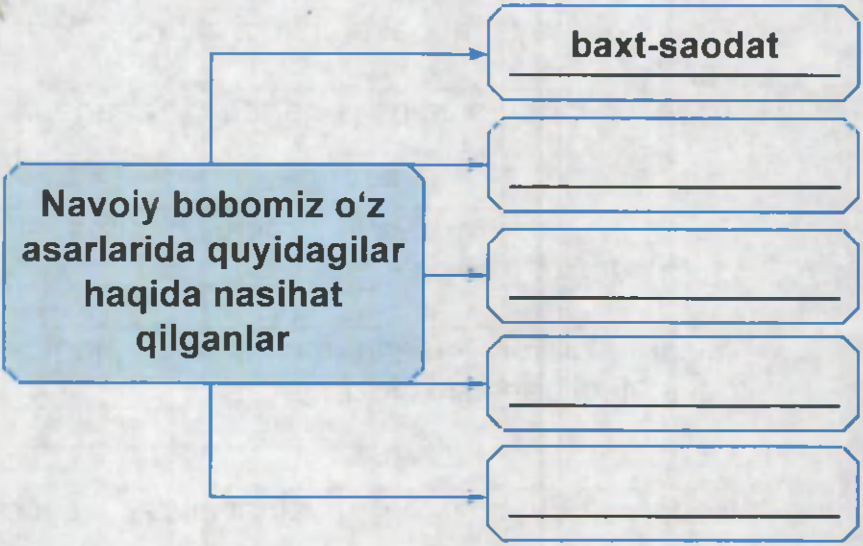

4. 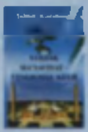

Olamda turkiy va forsiy tilda so'zlovchi biron-bir inson yo'qki, u Navoiyni bilmasa, Navoiyni sevmasa, Navoiyga sadoqat va e'tiqod bilan qaramasa.

Agar bu ulug' zotni avliyo desak, u avliyolarning avliyosi, mutafakkir desak, mutafakkirlarning mutafakkiri, shoir desak, shoirlarning sultonidir.

1) Prezidentimizning ushbu fikrini kattalar yordamida izohlab bering.

2) Nega Navoiy bobomizni «shoirlarning sultoni» deb atashadi?

5. Alisher Navoiyning nasihatlari, ibratli so'zlaridan yozing va ularni tushuntiring.

26. VOIZ KOSHIFIY BOBOMIZ

28- DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Voiz Koshifiy bobomiz kim bo'lganlar? ____
____
____
- Koshifiy bobomiz qaysi fanlarni mukammal o'rgangan? ______________________
____
- Bobomiz qanday asarlar yozgan? ________
____
____
- Koshifiy bobomizning so'zlashuv odobiga rioya qilish to'g'risidagi hikmatli so'zlaridan aytib bering.

2. Savollarga javob yozing.

1) Voiz Koshifiy bobomiz qachon va qayerda tavallud topgan? ________________

____

2) Bu ulug‘ alloma qayerlarda tahsil olgan?

____

____

3) Bobomizning «Voiz Koshifiy» deb atalishining boisi nima? ________________

____

4) Bobomizning ustozlari kimlar? ________

____

5) Koshiiyning qanday asarlarini bilasiz? __

____

____

____

3.

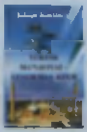

O‘zbek xalqi dunyo maydonida kuni kecha tasodifan paydo bo‘lib qolgani yo‘q. Biz -boy tarix, yuksak madaniyat, buyuk ma’naviyat vorislarimiz.

Prezidentimizning ushbu fikrini kattalar yordamida izohlab berishga harakat qiling.

4. Tushirib qoldirilgan so'zlarni o'rniga qo'yib, ibratli gaplarni to'ldiring va ularni izohlab bering.

1) So'zni ________dan eshitib, ________ga tushuntirish lozim.
2) ________ kishiga naf keltiradi.
3) Kamgap odam ________ bo'ladi.
4) So'zlashdan ko'ra ________ afzal.

Foydalanish uchun so'zlar: dono, bilimdon, to'g'ri so'z, eshitmoq, nodon.

5. To'g'risini toping.

axloq ko'rki sanalib, insonlar o'rtasidagi o'zaro aloqa vositasi

Hasad

har qanday tayoq bilan ham yo'qotishning iloji bo'lmagan yomon odat

G'iybatchilar

yomonlikni yaxshilik deb, yaxshilikni yomonlik deb ko'rsatuvchilar

Muomala

27. TAKRORLASH

29- DARS

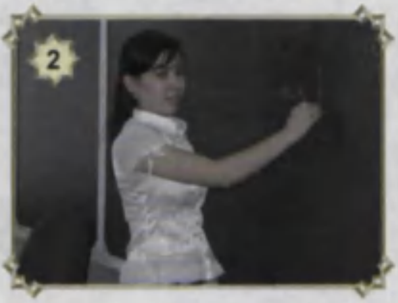

1. Savol va topshiriqlar:

- «Insonning ezgu orzulari» nimalardan iborat deb o'ylaysiz? ____________________

  ____
- Ularni amalga oshirish uchun unsondan nimalar talab qilinadi?
- Biror kasb-hunar egasi bo'lish uchun nimalar qilish lozim? ____________________

  ____

2. Sxemani to‘ldiring. Ularning har biriga gap tuzing.

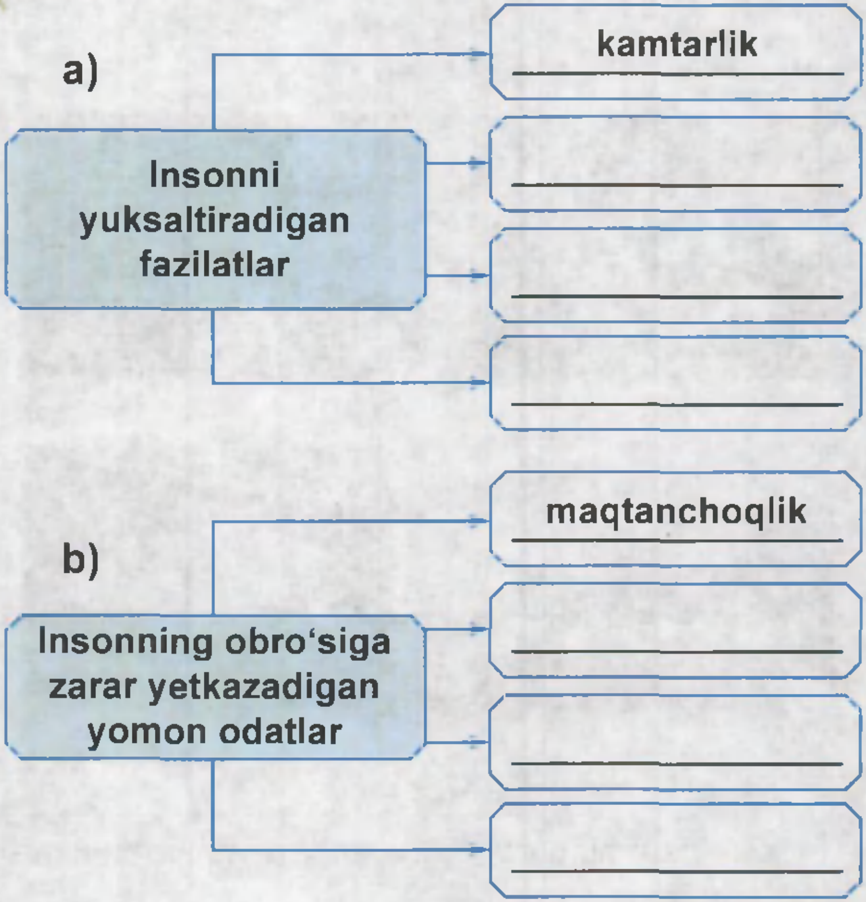

3. Savollarga javob bering.

1) Dunyodagi eng aziz ne'mat nima? ____

____

2) Isrofgarchilik deganda nimani tushunasiz? ______________________

____

3) Nonni isrof qilmaslik uchun nimalar qilish zarur? ______________________

____

____

____

____

____

____

4) Non haqida qisqacha hikoya yozing.

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

30- DARS

1. Savol va topshiriqlar:

- Rasmlardagi bobokalonlarning ismlari va tarixiy obidalarning nomlarini yozing. ______

____

____

____

- Bu buyuk siymolar haqida nimalarni bilasiz?

- «Tarixiy obidalarinimizni asrab-avaylash burchimizdir» degan gapni qanday izohlaysiz?

2. Atamalarga mos izohlarni toping va belgilang.

1 Aql

2 Andisha

3 Fazilat

4 Savob

5 Burch

6 Minnat

a Ijobiy xislat, yaxshi sifat yoki xususiyat

b Ado etilishi, bajarilishi majburiy bo'lgan vazifa

d Odamning bilish, fikr yuritish qobiliyati

e Tortinish, uyalish, yuz-xotir qilib yuritilgan mulohaza

g Odamlarga yordam berish, xayrli ishlarga qo'l urish

h Qilingan yaxshilikni yuzga solish yoki boshqalarga gapirib yurish.

1	2	3	4	5	6

MENING LUG‘AT-MA’LUMOTNOMAM

- ____________ – ______________________________
- ____________ – ______________________________
- ____________ – ______________________________
- ____________ – ______________________________
- ____________ – ______________________________
- ____________ – ______________________________
- ____________ – ______________________________

MUNDARIJA

1. Mustaqilligimiz asoschisi

1- DARS 3

2. Bozorlar – to‘kinlik ramzi

2- DARS 5

3. Bolalik – beg‘uborlik

3- DARS 8

4. Keksalik – donolik

4- DARS 11

5. Tejamkorlik – yaxshi fazilat

5- DARS 14

6. Isrofgarchilik – yomon odat

6- DARS 17

7. Nonni isrof qilmaslik odobdandir

7- DARS 20

8. Mehnatdan kelsa boylik, turmush bo‘lar chiroylik

8- DARS 23

9. Mehnat – mehnatning tagi rohat

9- DARS 26
10- DARS 29
10. Hunar – umr bezagi
11- DARS 31
11. Men kim bo'lmoqchiman?
12- DARS 34
12. Orastalik
13- DARS 37
13. Ehtiyotkorlik – zarur fazilat
14- DARS 40
14. Vatan tuyg'usi va milliy g'urur bilan yashagan bobolar
15- DARS 43
15. Ertangi kun bizniki
16- DARS 46
16. Vatanimizdagi qadimiy obidalar
17- DARS 49
18- DARS 52
17. Tabiat – go'zallik ramzi
19- DARS 55
18. Rivoyatdagi hikmatlar

20- DARS 58

19. Hadisi Sharif – odob-axloq manbai

21- DARS 61

20. Imom Buxoriy

22- DARS 64

21. Imom Termiziy

23- DARS 67

22. O'zbek milliy o'yinlari harakatli o'yinlar

24- DARS 70

23. Ma'naviy o'yinlar

25- DARS 73

24. Donolar o'gitlari Yusuf Xos Hojib bobomiz

26- DARS 76

25. Alisher Navoiy hikmatlari

27- DARS 79

26. Voiz Koshifiy bobomiz

28- DARS 82

27. Takrorlash

29- DARS 85

30- DARS 88

«ODOBNOMA»
o'quv-metodik qo'llanma

Umumiy o'rta ta'lim maktablarining
3-sinfi uchun

Toshkent – «Yangiyo'l poligraf servis» – 2013

Nashriyot litsenziyasi AI №185, 10.05.2011 y.

Muharrir – J. Azimov
Texnik muharrir – M. Riksiyev

Original-maketdan bosishga ruxsat etildi 08.10.13.
Bichimi 60x90 1/16. «Arial» garniturasi.
Ofset bosma usulda bosildi. Bosma tabog'i 6,0.
Nusxasi 50000. Buyurtma № 51.

«Yangiyo'l poligraf servis» MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
112001, Toshkent viloyati, Yangiyo'l tumani, Samarqand ko'chasi, 44.